

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/107/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7723202871
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7723202871.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej vo veci starostlivosti súdu o maloletú: Q. O., K.. XX.XX.XXXX, zastúpená v konaní kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Q., dieťa matky: H.. J. O., Y.. Q., K.. XX.XX.XXXX, O. K. J. XXXX/X, XXX XX Q., pr. zastúpená: JUDr. Lukáš Holodňák, advokát, so sídlom Kpt. Nálepku 8, 071 01 Michalovce, a otca: Q.. X. O., K.. XX.XX.XXXX, O. V. XX, XXX XX Q., pr. zastúpený: JUDr. Radoslav Soták, advokát, so sídlom Nám. Slobody 7, 071 01 Michalovce, v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce č.k. 29P/59/2023-41 zo dňa 16. augusta 2023, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje uznesenie.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 17.07.2023 domáhala nahradenia súhlasu otca, ktorým by mal. Q. zapísala na gréckokatolícke náboženstvo v rámci náboženskej výchovy.

II. Napadnuté uznesenie

2. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„I. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 2 ods. 1, § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“); § 325 ods. 1, § 326 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 331 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); § 35 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že nebola osvedčená naliehavosť potreby dočasnej a bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov vyžadujúca si okamžitý zásah súdu. Uviedol, že z obsahu samotného návrhu nevyplývalo, že by práva a oprávnené záujmy maloletej Q. boli v čase rozhodnutia súdu bezprostredne ohrozené, prípadne, že by existoval iný závažný dôvod odôvodňujúci potrebu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom formou neodkladného opatrenia.

5. Zdôraznil, že vo všeobecnosti o nezhodách rodičov týkajúcich sa zápisu mal. dieťaťa na náboženstvo nie je dôvodná ingredencia súdu nariadením neodkladného opatrenia, pretože z hľadiska hmotnoprávneho nejde o vec podstatného charakteru.

III. Odvolanie a vyjadrenia účastníkov konania

6. Proti uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka mal. Q.. Odvolanie právne odôvodnila ust. § 365 ods. 1 písm. f), h) CSP, § 62 ods. 1 CMP. Namietala, že návrhom osvedčila dôvod nariadenia neodkladného opatrenia, nakoľko rodičia maloletej sa nevedia dohodnúť, akú náboženskú výchovu bude navštevovať maloletá, pričom tá je pokrstená a absolvuje bohoslužby v gréckokatolíckej cirkvi. Poukázala na viaceré rozpory v odôvodnení súdu, ako aj to, že otec mal dostatočný časový priestor riešiť nesúhlas s takýmto náboženstvom u maloletej. Mala za to, že otec maloletú zápisom na protestantské náboženstvo v 2. ročníku bez vedomia matky narušil stabilitu jej výchovy vzhľadom na to, že v 1. ročníku navštevovala gréckokatolícke náboženstvo. Navrhla napadnuté uznesenie zmeniť v zmysle návrhu. Zároveň žiadala priznať trovy konania.

7. K odvolaniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že v predmetnom prípade nebola naliehavá potreba úpravy pomerov. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

8. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 2 ods. 1 CMP, v spojení s ust. § 34 CSP preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a zistil, že odvolanie matky nie je dôvodné.

9. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia i argumenty matky predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením rozhodnúť v zmysle návrhu matky, ktorým žiadala nahradiť súhlas otca, ktorým by mal. Q. zapísala na gréckokatolícke náboženstvo v rámci náboženskej výchovy.

10. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie dostatočne zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného uznesenia. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľke.

11. Z doposiaľ zisteného skutočného stavu odvolací súd má za to, že komunikácia medzi rodičmi mal. Q. je konfliktná, rodičia sa nevedia dohodnúť na tom, ktoré náboženstvo absolvuje mal. Q. v rámci náboženskej výchovy v školskom zariadení. Odvolací súd má preukázané, že právoplatným rozsudkom súdu prvej inštancie sp. zn. 2P/139/2020 zo dňa 20.05.2021 bolo manželstvo medzi rodičmi mal. Q. rozvedené a bola schválená rodičovská dohoda, ktorou boli mal. deti zverené do striedavej starostlivosti v týždenných intervaloch, obaja rodičia sú oprávnení zastupovať a spravovať majetok mal. detí a otec je povinný prispievať na mal. deti výživným. Z rozhodovacej činnosti súdu je známe, že rodičia mal. detí podali na súd prvej inštancie návrhy na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom, sp. zn. 29P/41/2022, v rámci ktorého prebieha odvolacie konanie na odvolacom súde pod sp. zn. 24CoP/101/2023.

12. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

13. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

14. Podľa čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

15. Neodkladné opatrenie je možné nariadiť aj v prípadoch týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti za predpokladu, že pomery maloletého je nevyhnutné upraviť bezodkladne; z tohto hľadiska je potrebné skúmať aj záujem maloletého dieťaťa na nariadení navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorý bude daný predovšetkým vtedy, ak tento záujem maloletého bude narušený alebo ohrozený v prípade absencie bezodkladnej úpravy jeho pomerov. Z uvedeného vyplýva, že pre splnenie podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutné osvedčenie vyššej miery intenzity narušenia záujmu maloletého na napĺňaní jeho všestranných potrieb (čo vyplýva práve z predpokladu nevyhnutnosti bezodkladného zásahu, aby tento záujem maloletého bol ochránený); z toho na druhej strane vyplýva, že pre splnenie podmienky nevyhnutnosti bezodkladnej úpravy pomerov maloletého pôjde zrejme v praxi predovšetkým o skutočnosti, ktoré evidentne zasahujú do konkrétneho záujmu maloletého na napĺňaní jeho všestranných potrieb.

16. Je potrebné poznamenať, že nariadenie predbežného opatrenia (neodkladného opatrenia) je dôvodné iba za situácie, ak je potrebné bezodkladne vyriešiť situáciu, v akej sa maloleté dieťa ocitlo (porov. uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS. 347/06).

17. Po oboznámení sa s obsahom preskúmaného spisu je odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie správne v prejednávanej veci vyhodnotil, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nie je dôvodný, pretože nebola splnená podmienka naliehavosti veci a potreby okamžitého zásahu formou neodkladného opatrenia. Aj podľa názoru odvolacieho súdu nebolo osvedčené porušenie či ohrozenie najlepšiemu záujmu maloletej Q., ktoré by vyžadovalo úpravu pomerov neodkladným opatrením.

18. Z obsahu citovaného ust. § 35 Zákona o rodine je treba vyvodiť, že zásadne obom rodičom patrí právo rozhodovať o záležitostiach ich maloletého dieťaťa. Tieto sa môžu týkať nielen podstatných vecí ohľadne osoby maloletého, jeho majetku, ale aj statusových práv a podobne. Pokiaľ sa rodičia nedohodnú o inej podstatnej náležitosti, než ktoré sú konkrétne upravené v iných ustanoveniach Zákona o rodine (§ 40 ods. 3) týkajúcej sa osoby maloletého alebo jeho majetku v rámci výkonu svojich rodičovských práv a povinností, potom súd rozhoduje len na návrh jedného z nich, a to len vtedy, ak ide o podstatnú vec súvisiacu s výkonom rodičovských práv a povinností. Právo rozhodovať o náležitostiach dieťaťa patrí zásadne len rodičovi, ktorý má aktívny výkon rodičovských práv a povinností, nebol mu teda pozastavený, obmedzený na túto oblasť, resp. nebol výkonu rodičovských práv a povinností právoplatne pozbavený. Podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa musia byť vždy schválené oboma rodičmi, i keď je ktorýkoľvek z rodičov (ak je spôsobilý na právne úkony v plnom rozsahu a nebol pozbavený výkonu rodičovských práv a povinností) zákonným zástupcom svojho dieťaťa, neznamená to, že by vo všetkých prípadoch stačilo, aby dieťa zastupoval jeden z rodičov bez toho, aby bol druhý rodič dopytovaný na jeho názor. Ak ide o podstatnú vec, je potrebné zistiť názor druhého rodiča, či s prejavom zastupujúci rodič súhlasí. Súdna prax sa na Slovensku vyvinula tak, že určila, že za podstatné záležitosti sa vždy

považuje vysťahovanie maloletého do cudziny, správa jeho majetku, štátne občianstvo maloletého dieťaťa, udelenie súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a pod. Keďže v preskúmvanej veci je nesporné, že rodičia majú odlišné predstavy o návšteve voliteľného predmetu, nejde o podstatnú otázku týkajúcu sa vzdelávania dieťaťa a plnenia si povinnej školskej dochádzky, čo je vecou podstatnou.

19. Odvolací súd má síce za osvedčené, že rodičia nie sú schopní sa dohodnúť na povinne voliteľnom predmete maloletej, a to náboženská výchova v školskom roku 2023/2024, avšak v danom prípade o tejto nezhode nie je možné v zmysle zákonnej úpravy rozhodnúť neodkladným opatrením, ktoré má dočasný charakter, keď primárnym účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov, ktorá však zásadne nemôže prejudikovať ich práva a záujmy a nemožno požadovaným neodkladným opatrením dosiahnuť aj trvalú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania.

20. V danom prípade ide o návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré sa má týkať povinnosti otca, splniť želanie matky, ktoré je záujme maloletej a prihlásiť maloletú na povinne voliteľný predmet náboženskú výchovu gréckokatolíckeho náboženstva. Odvolací súd konštatuje, že tu neexistovala potreba dočasnej úpravy pomerov, nariadením neodkladného opatrenia, ktorým by súd naplnil predstavy matky o návšteve maloletej voliteľného predmetu náboženskej výchovy (gréckokatolíckeho náboženstva). Ani obsahnosť odvolania matky, bez dostatočnej argumentácie proti správnosti napadnutého uznesenia, nebola spôsobilá na dosiahnutie zmeny rozhodnutia súdu prvej inštancie. Tým by bol popretý charakter neodkladného opatrenia, ktorým je dočasnosť, tento inštitút sa má uplatňovať len výnimočne, a to výlučne len v prípadoch riadneho preukázania stavu bezodkladnej potreby úpravy pomerov tak, aby sa zamedzilo jeho zneužitiu.

21. Odvolací súd dodáva, že vzhľadom na právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie sp. zn. 2P/139/2020, ktorým bola okrem iného mal. Q. zverená do striedavej starostlivosti, majú obaja rodičia rovnaký prístup vplývať na duchovnú výchovu maloletej v čase, kedy každý z rodičov realizuje starostlivosť o dieťa, a to aj s poukazom na čl. 24 Ústavy Slovenskej republiky, ktorá zaručuje slobodu náboženského vyznania. Na druhej rozhodnutie o tom, ktoré náboženstvo bude maloletá preferovať a praktikovať ho v budúcnosti, patrí výlučne do jej osobnej kompetencie.

22. Za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie, preto ho potvrdil ako vecne správne postupom vyplývajúcim z ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP.

23. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle ust. § 55 CMP.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).